

سوالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی (۳)		پایه: دوازدهم	رشته: انسانی - معارف	تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۰۵/۱۲
تعداد صفحات: ۵		مدت آزمون: ۱۲۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایتاگران و داوطلبان آزاد (داخل و صبح خارج از کشور) - تیر و مرداد ۱۴۰۵				
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir				
سوالات (پاسخ برگ دارد)				
ردیف				
نمره				
تاریخ ادبیات (۲ نمره)				
۱	روزنامه «قرن بیستم» توسط چه کسی منتشر می شد؟	۰/۲۵		
۲	«فرخی یزدی» تحت تأثیر شاعران گذشته، به ویژه بود. الف) انوری و حافظ ب) مسعود سعد و سعدی	۰/۲۵		
۳	پاسخ درست را از داخل کمانک انتخاب نمایید. الف) رمان «مدار صفر درجه» اثر احمد محمود مربوط به دوره (بیداری - انقلاب اسلامی) است. ب) کتاب (سووشون - شهری چون بهشت) دربرگیرنده داستان زندگی زری و یوسف و اوضاع اجتماعی مردم فارس در خلال جنگ جهانی دوم است.	۰/۵		
۴	کدام یک از جمله های مشخص شده در مورد فن ترجمه، در دوره بیداری نادرست است؟ (ذکر نام گزینه کافی است) فن ترجمه از عوامل مؤثر در رشد آگاهی و تحول اندیشه ایرانیان در سال های قبل از مشروطه بود. ترجمه آثار اروپایی الف در ایران با تأسیس چاپخانه در زمان فتحعلی شاه آغاز شد. از میان مهمترین آثار ترجمه شده در این دوره می توان از ب ج «تاریخ بیداری ایرانیان» اثر جیمز موریه نام برد.	۰/۲۵		
۵	ویژگی های ذکر شده در عبارات زیر، مربوط به کدام یک از شاعران داخل کمانک است؟ [نام یک شاعر اضافی است] (مهدی اخوان ثالث، ایرج میرزا، صبا کاشانی، شهریار) الف) در به کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده و روان مهارت بسیار داشت. درطنز، هجو و هزل چیره دست بود. ب) بیان روایی و داستانی، حماسی بودن زبان، به کارگیری ترکیبات زیبا و خوش آهنگ و برخی از کاربردهای نحوی از ویژگی های سبکی شعر اوست. ج) در غزل طبعی لطیف و احساسی رقیق داشت و از غزل سرایان نامی ایران، به ویژه حافظ تأثیر فراوان پذیرفته است.	۰/۲۵		
سبک شناسی (۲ نمره)				
۶	جاهای خالی را با واژه های مناسب کامل کنید. الف) زبان و واژگان شعری در قصاید دوره انقلاب به سبک نزدیک است. ب) کاربرد واژه هایی مثل «بادافره و خلیدن» بیانگر توجه به واژگان در شعر شاعران دوره بیداری است.	۰/۵		
۷	«درستی» یا «نادرستی» عبارات های زیر را مشخص کنید. الف) شعر دوره بیداری به دلیل موقعیت اجتماعی و انقلابی، برای عامه مردم قابل فهم است. ب) تفکر انسان گرایانه گاهی در برخی از آثار بعد از انقلاب به گونه ای کمرنگ مشاهده می شود.	۰/۵		
۸	توجه به قالب های قصیده و مثنوی در شعر کدام یک از شاعران عصر بیداری بیشتر است؟ الف) عارف قزوینی، سید اشرف الدین گیلانی ب) ملک الشعرای بهار، ادیب الممالک فراهانی ج) دهخدا، ملک الشعرای بهار	۰/۲۵		
۹	کدام یک از توضیحات ستون «اول» به قلمروهای ذکر شده در ستون «دوم» مربوط است؟ الف) واحد شعر در دوره معاصر بیشتر بند است نه بیت. ب) درنثر دوران مشروطه حقوق مدنی زنان مورد توجه نویسندگان بوده است. ج) روی آوردن به ترکیب های بدیع یکی از مشخصه های شعر دوره انقلاب اسلامی است.	۰/۲۵	ستون اول	ستون دوم
			(۱) زبانی	
			(۲) ادبی	
			(۳) فکری	
صفحه ۱ از ۵				

سوالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی (۳)		پایه: دوازدهم	رشته: انسانی - معارف	تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۰۵/۱۲
تعداد صفحه: ۵		مدت آزمون: ۱۲۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (داخل و صبح خارج از کشور) - تیر و مرداد ۱۴۰۵				
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir				
سوالات (پاسخ برگ دارد)				
ردیف	نمره			
موسیقی شعر (۶ نمره)				
۱۰	در کدام واژه از بیت زیر، مصوّت بلند، همواره کوتاه است؟ «من نمی گویم زبان کن یا به فکر سود باش / ای ز فرصت بی خبر در هر چه هستی، زود باش»			
۱۱	اختیار وزنی مشترک واژه های مشخص شده در دو بیت زیر را بنویسید. الف) دیگر دلم هوای سرودن نمی کند / تنها بهانه دل ما در گلو شکست ب) من به زبان اشک خود می دهمت سلام و تو / بر سر آتش دلم همچو زبانه می روی			
۱۲	استفاده از اختیار زبانی «تغییر کمیت مصوّت ها» در کدام گزینه امکان پذیر نیست؟ الف) بوی خوش (ب) بهانه (ج) بازی دهر (د) تو گفتی			
۱۳	در بیت های زیر، انواع وزن «همسان تک لختی، همسان دولختی و ناهمسان» را مشخص کنید. الف) آب زنید راه را هین که نگار می رسد / مژده دهید باغ را بوی بهار می رسد ب) گشته ام در جهان و آخر کار / دلبری برگزیده ام که مپرس			
۱۴	با توجه به بیت های ستون اول، وزن مناسب را از ستون دوم انتخاب نمایید. [یک وزن در ستون دوم اضافی است]			
		ستون اول	ستون دوم	
		الف) لبخند تو خلاصه خوبی ها است / لختی بخند، خنده گل زیبا است ب) جانان نظری که ناتوانم / بخشا که به لب رسید جانم	۱) مستفعل، فاعلات، مستفعل (فعلن) ۲) مستفعل، فاعلات، مستفعل (مفعولن) ۳) مستفعلن، مفاعل، مستفعل (مفعولن)	
۱۵	بیت «قارفت مرا از نظر آن چشم جهان بین / کس واقف ما نیست که از دیده چه ها رفت» با کدام بیت، وزن مشترک دارد؟ الف) دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند / از گوشه بامی که پریدیم، پریدیم ب) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت			
۱۶	با توجه به بیت «نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری / کز آن جانب که او باشد، صبا عنبر فشان آید» به سوالات پاسخ دهید. الف) در هجای سوم مصراع اول، کدام «اختیار زبانی» به کار رفته است؟ ب) «اختیار زبانی امکان حذف همزه» در رکن و مصراع دوم به کار رفته است.			
۱۷	«اختیار زبانی» مشترک دو بیت زیر، در کدام گزینه آمده است؟ ● خلد گر به پا خاری آسان بر آید / چه سازم به خاری که در دل نشیند؟ ● سوی چاره گشتم ز بیچارگی / ندادم بدو سر به یکبارگی الف) بلند تلفظ کردن مصوّت های کوتاه (ب) کوتاه تلفظ کردن مصوّت های بلند			
۱۸	تقطیع کدام بیت با «دوبرش آوایی» امکان پذیر است؟ الف) به حسن خلق و وفا کس به یار ما نرسد / تو را در این سخن انکار کار ما نرسد ب) آتش حب الوطن چو شعله فروزد / از دل مؤمن کند به مجمره اسپند ج) دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر / کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست			
۱۹	با توجه به بیت های زیر، جاهای خالی را کامل کنید. الف) کیست که پیغام من به شهر شروان برد / یک سخن از من بدان مرد سخندان برد ب) مرا پسود و فرو ریخت هر چه دندان بود / نبود دندان لا، بل چراغ تابان بود شاعر در بیت بنا به ضرورت وزن، یک هجای بلند و یک هجای کوتاه کنار هم را جابه جا کرده است. این اختیار نام دارد.			
صفحه ۲ از ۵				

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی (۳)		پایه: دوازدهم	رشته: انسانی - معارف	تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۰۵/۱۲
تعداد صفحه: ۵		مدت آزمون: ۱۲۰ دقیقه	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (داخل و صبح خارج از کشور) - تیر و مرداد ۱۴۰۵				
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir				
سؤالات (پاسخ برگ دارد)				
ردیف	نمره			
۲۰	با توجه به بیت «با که گویم به جهان، محرم کو؟ / چه خبر گویم بابی خبران؟» به سؤالات زیر پاسخ دهید. الف) اختیار وزنی ابدال در رکن مصراع اول و رکن مصراع دوم وجود دارد. ب) اختیار وزنی «آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن» در مصراع به کار رفته است. ج) وزن رکن پایانی مصراع دوم را بنویسید.			
۲۱	کدام یک از بیت‌های زیر، در بحر «رجز مربع سالم» سروده شده است؟ الف) الا تا نخواهی بلا بر حسود / که آن بخت برگشته خود در بلاست ب) به سوزی ده کلامم را روایی / کز آن گرمی کند آتش گدایی ج) دریای هستی دم به دم / در چرخ و تاب و پیچ و خم			
۲۲	با توجه به شعر زیر، به سؤالات پاسخ دهید. «قایقی خواهم ساخت/خواهم انداخت به آب/دور خواهم شد از این خاک غریب...» الف) «نشانه‌های هجایی» رکن اول و رکن دوم مصراع آخر را بنویسید. ب) شاعر در مصراع اول از چند «اختیار وزنی» استفاده کرده است؟ ج) شاعر در مصراع دوم از کدام «اختیار زبانی» استفاده کرده است؟			
	زیبایی‌شناسی (۶ نمره)			
۲۳	«شخصیت‌های داستانی» کدام بیت‌ها با یکدیگر یکسان هستند؟ ۱) گفت آن یار کز او گشت سر دار بلند / جرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد ۲) این مه که چون منیژه لب چاه می‌نشست / گریان به تازیانه افراسیاب رفت ۳) گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ / نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا ۴) یار این آتش که بر جان من است / سرد کن زان سان که کردی بر خلیل الف) ۱ و ۴ ب) ۳ و ۴ ج) ۱ و ۳ د) ۲ و ۱			
۲۴	در بیت «عشرتی دارم به یاد روی آن گل در قفس / عشق افکنده است با یوسف به یک زندان مرا» واژگان مشخص شده سبب خلق آرایه‌های بدیع معنوی و شده است.			
۲۵	آرایه نادرست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) از عفو و خشم تو دو نمونه است روز و شب / وز مهر و کین تو دو نمونه است شهد و سم (لف و نشر، تضاد، تلمیح) ب) بگفتا عشق شیرین بر تو چون است / بگفت از جان شیرینم فزون است (ایهام، تلمیح، تضمین)			
۲۶	در کدام یک از بیت‌های زیر، شاعر یک مصراع از «رودکی» را تضمین کرده است؟ الف) حافظ از جور تو، حاشا که بگرداند روی / «من از آن روز که در بند توام، آزادم» ب) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش «بوی جوی مولیان آید همی»			
۲۷	با توجه به بیت زیر، جاهای خالی را پر کنید. «روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد / زان زمان جز لطف و خوبی نیست در تفسیر ما» «آیت» در این بیت به معنای است و معنای دیگر آن با واژه تناسب دارد. و سبب خلق آرایه شده است.			
۲۸	با توجه به بیت زیر، کدام یک از واژگان مشخص شده می‌تواند «نشر» مناسبی برای واژه «سوختن» باشد؟ «افروختن و سوختن و جامه دریدن / پروانه ز من، شمع ز من، گل ز من آموخت»			
صفحه ۳ از ۵				

سوالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی (۳)					پایه: دوازدهم		رشته: انسانی - معارف		تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۰۵/۱۲												
تعداد صفحه: ۵		مدت آزمون: ۱۲۰ دقیقه		ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران		نام و نام خانوادگی:															
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایتاگران و داوطلبان آزاد (داخل و صبح خارج از کشور) - تیر و مرداد ۱۴۰۵																					
ردیف		سوالات (پاسخ برگ دارد)								نمره											
۲۹		تصویر آفرینی آرایه «اغراق» در کدام گزینه مفهومی «عاشقانه» ندارد؟ (الف) می شناسمت / چشم های تو میزبان آفتاب صبح سبز باغ هاست / می شناسمت (ب) دلم گرفته از این روزها دلم تنگ است / میان ما و رسیدن هزار فرسنگ است (ج) به تنها یکی گور بریان کنی / هوا را به شمشیر گریان کنی								۰/۲۵											
۳۰		آرایه مناسب هریک از بیت های «ستون اول» را از «ستون دوم» انتخاب کنید. <table><tr><td>ستون اول</td><td>ستون دوم</td></tr><tr><td>(الف) چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش / هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست</td><td>(۱) حسن تعلیل</td></tr><tr><td>(ب) با من بیا به خیابان / تا بشنوی بوی زمستانی که در باغ رخنه کرده است</td><td>(۲) اسلوب معادله</td></tr><tr><td>(ج) خمیده پشت از آن گشتند پیران جهان دیده / که اندر خاک می جویند ایام جوانی را</td><td>(۳) متناقض نما</td></tr><tr><td>(د) عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را / دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را</td><td>(۴) حس آمیزی</td></tr></table>								ستون اول	ستون دوم	(الف) چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش / هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست	(۱) حسن تعلیل	(ب) با من بیا به خیابان / تا بشنوی بوی زمستانی که در باغ رخنه کرده است	(۲) اسلوب معادله	(ج) خمیده پشت از آن گشتند پیران جهان دیده / که اندر خاک می جویند ایام جوانی را	(۳) متناقض نما	(د) عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را / دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را	(۴) حس آمیزی	۱	
ستون اول	ستون دوم																				
(الف) چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش / هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست	(۱) حسن تعلیل																				
(ب) با من بیا به خیابان / تا بشنوی بوی زمستانی که در باغ رخنه کرده است	(۲) اسلوب معادله																				
(ج) خمیده پشت از آن گشتند پیران جهان دیده / که اندر خاک می جویند ایام جوانی را	(۳) متناقض نما																				
(د) عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را / دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را	(۴) حس آمیزی																				
۳۱		با توجه به بیت «شکر ایزد که به اقبال کله گوشه گل / نغوت باد دی و شوکت خار آخر شد» به سوالات پاسخ دهید. (الف) کدام واژه ها از نظر معنی با یکدیگر در «تقابل» هستند؟ (ب) این «تقابل معنایی» سبب خلق کدام آرایه ادبی شده است؟								۰/۵											
۳۲		آرایه های «متناقض نما، حسن تعلیل، لف و نشر» را در بیت های زیر مشخص کنید. (الف) ترگس همی رکوع کند در میان باغ / زیرا که کرد فاخته بر سرو مؤذنی (ب) گوش ترخمی کو کز ما نظر نبوشد / دست غریق، یعنی فریاد بی صداییم (ج) دل و کشورت جمع و معمور باد! / از ملکت پراکندگی دور باد!								۰/۲۵											
۳۳		با توجه به دو بیت زیر، به سوالات پاسخ دهید. ● خانه زندان است و تنهایی ضلال / هر که چون سعدی گلستانیش نیست ● سپهبد پرستنده را گفت گرم / سخن های شیرین به آوای نرم (الف) در بیت اول، کدام واژه آرایه «ایهام» دارد؟ (ب) تعداد آرایه «حس آمیزی» را در بیت دوم بنویسید؟								۰/۵											
۳۴		زیبایی آفرینی بیت زیر بر پایه است. که سبب خلق آرایه شده است. «در گران جان نکند بند و نصیحت تأثیر / پای خوابیده به فریاد نگردد بیدار»								۰/۵											
		نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)																			
۳۵		شعر زیر سروده «علی اکبر دهخدا» است با توجه به این سروده به سوالات پاسخ دهید. ای مرغ (۱) سحر چو این شب تار / بگذاشت ز سر سیاهکاری بگشود گره ز زلف زر تار / محبوبه (۲) نیلگون عمار یزدان به کمال شد پدیدار / و اهریمن زشت خو حصاری یاد آر ز شمع (۳) مرده یاد آر (الف) شاعر در کدام بیت طلوع خورشید را به زیبایی به تصویر کشیده است؟ (ب) منظور از واژه شماره «دهخدا» است و مراد از واژه شماره نیز «میرزا جهانگیرخان صور اسرافیل» است. (ج) مجموعه نوشته های طنزآمیز سیاسی - اجتماعی دهخدا با عنوان در روزنامه «صور اسرافیل» منتشر می شد.								۱											
صفحه ۴ از ۵																					

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی (۳)		پایه: دوازدهم		رشته: انسانی - معارف		تاریخ آزمون: ۱۴۰۵/۰۵/۱۲	
تعداد صفحه: ۵		مدت آزمون: ۱۲۰ دقیقه		ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران		نام و نام خانوادگی:	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران و داوطلبان آزاد (داخل و صبح خارج از کشور) - تیر و مرداد ۱۴۰۵							
ردیف		سؤالات (پاسخ برگ دارد)					
نمره							
۳۶	۱	با توجه به متن های زیر به سؤالات پاسخ دهید. متن یک: «... اکنون مدت دو سال افزون است که نه از آن طرف بریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی، طایر مکاتبات را از آن پر بسته و کلبه مرادات را در بسته ...» متن دو: «تایک فراش قرمز پوش می بیند، دلش می تپد. تا به یک ژاندارم چشمش می افتد، رنگش می پرد. هی می گوید: «امان از همنشین بد.» الف) کدام متن، نثر «موزون و مسجع» دارد؟ ب) «درستی» یا «نادرستی» جمله زیر را مشخص کنید. «هر دو متن، دارای ویژگی های زبانی و ادبی آثار دوره بیداری است.» ج) یک واژه بیگانه (فرنگی) در متن دوم پیدا کنید. د) «عامیانه نویسی» در کدام متن دیده می شود؟					
۳۷	۱	با توجه به اشعار زیر به سؤالات پاسخ دهید. نثر یک: «پروانه و شمع و گل شبی آشفته / در طرف چمن وز جور و جفای دهر با هم گفتند / بسیار سخن نثر دو: «آغوش سحر تشنه دیدار شماس / مهتاب خجل ز نور رخسار شماس خورشید که در اوج فلک خانه اوست / همسایه دیوار به دیوار شماس الف) کدام شعر در قالب «مستزاد» سروده شده است؟ یک دلیل بیاورید. ب) ارتباط معنایی واژگان مشخص شده، باعث ایجاد آرایه شده است. ج) آرایه مشترک ترکیب های «جفای دهر» و «آغوش سحر» را بنویسید. (یک مورد کافی است)					
۳۸	۱	متن زیر از «سید مهدی شجاعی» انتخاب شده است با توجه به آن به سؤالات پاسخ دهید. «دو سال مانده بود هنوز به گرفتن دیپلم و وقت سربازی؛ اما طاقتم نمی توانستم آورد اول تابستان بود، کارنامه ها را با معدلی همسان گرفتیم و راهی خانه شدیم. با پیشنهادی که تو می خواستی بکنی و هنوز نکرده بودی، من موافق بودم، قبل از اینکه بگویی، گفتم: پدر رضایت می دهد، با مادر چه کنیم؟ گفتم: رضایت پدر شرط است؛ اما رضایت مادر را هم می گیریم... رفتن هردو مان را با هم قبول نمی کرد؛ می گفت راند برود؛ وقتی برگشت، نوبت حامد و ما که گفتیم - مثل همیشه - یا هر دو یا هیچکدام. پدر پاسخ داد که: پس هیچکدام....» الف) کدام گزینه، از آثار نویسنده متن بالا است؟ (۱) ظهور (۲) ضیافت (۳) مهاجر کوچک (۴) دری به خانه خورشید ب) زبان این داستان بیشتر است. ج) دو مورد از ویژگی های «فکری» متن بالا را بنویسید.					
۲۰	خدا یار و یاوران						
	صفحه ۵ از ۵						